

Piyano Eğitimi Alan Müzik Bölümü Öğrencilerinin Akademik Öz Güvenleri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

An Examination of the Relationship Between Academic Self-Confidence and Academic Success of Music Department Students Receiving Piano Education

Zeynep Verda Alyakut¹, Emre Soylu²

¹Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye

²Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, Kırıkkale, Türkiye

Öz

Bu çalışma, piyano eğitimi alan müzik bölümü öğrencilerinin akademik öz güven düzeyleri ile akademik başarı göstergeleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma, ilişkisel tarama modeliyle ve nicel yöntemle yürütülmüştür. Katılımcılar, Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde piyano eğitimi alan 71 öğrenciden oluşmuştur. Veriler, Kalkan, Bakioğlu ve Toprak tarafından geliştirilen 25 maddelik Akademik Öz Güven Ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek, akademik öz yeterlik inancı, sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve sosyal doyum olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Akademik başarı göstergeleri olarak öğrencilerin genel not ortalamaları ve piyano dersi notları kullanılmıştır. Veri analizinde betimsel istatistikler, Cronbach alfa katsayısı, Shapiro-Wilk normallik testi, Pearson ve Spearman korelasyonları ile çoklu doğrusal regresyon analizleri uygulanmıştır. Bulgular, akademik öz güven toplam puanı ortalamasının 88,66 ve ölçeğin Cronbach alfa katsayısının 0,88 olduğunu göstermiştir. Shapiro-Wilk testi, bazı değişkenlerde normallik varsayımının sağlanmadığını gösterdiği için korelasyon analizlerinde Spearman korelasyonu kullanılmıştır. Spearman sonuçlarına göre, akademik öz güven toplam puanı ile genel not ortalaması ve piyano notu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Genel not ortalaması ile akademik öz yeterlik inancı ve akademik motivasyon alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiş, ancak akademik motivasyon alt boyutunun düşük iç tutarlılığı nedeniyle bu bulgu dikkatle değerlendirilmelidir. Piyano notu ile akademik öz güven toplam puanı ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Çoklu regresyon analizinde genel model istatistiksel olarak anlamlı bulunmuş, ancak genel not ortalaması ve piyano notunun bağımsız katkıları anlamlılık düzeyine ulaşmamıştır. Sonuçlar, bu örnekte genel akademik öz güvenin başarı notlarıyla güçlü ve tutarlı şekilde açıklanamadığını, piyano başarısının ise performansla özgü öz yeterlik, çalışma stratejileri ve performans kaygısı gibi bağlamsal değişkenlerle birlikte değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: akademik öz güven, akademik başarı, piyano eğitimi, müzik bölümü öğrencileri, öz yeterlik

Zeynep Verda Alyakut — zeynepalyakut77@gmail.com

Geliş tarihi/Received: 04.05.2026 — Kabul tarihi/Accepted: 14.05.2026 — Yayın tarihi/Published: 12.06.2026

Bu çalışma, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenen "Piyano Eğitimi Alan Müzik Bölümü Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Öz Güvenlerine Olan Etkisi" başlıklı ve 1919B012330200 numaralı proje kapsamında hazırlanmıştır.

Telif hakkı © 2025 Yazar(lar). Açık erişimli bu makale, orijinal çalışmaya uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla, herhangi bir ortamda veya formatta sınırsız kullanım, dağıtım ve çoğaltmaya izin veren Creative Commons Attribution License (CC BY) altında dağıtılmıştır.

Copyright © 2025 The Author(s). This is an open access article distributed under the Creative Commons Attribution License (CC BY), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited.

Abstract

This study examines the relationship between academic self-confidence and academic success among music students receiving piano instruction. Using a quantitative, correlational survey design, data were collected from 71 students at Kırıkkale University Faculty of Fine Arts. The 25-item Academic Self-Confidence Scale, which measures five sub-dimensions, was used alongside students' grade point averages and piano lesson grades as indicators of academic success. Analyses included descriptive statistics, reliability testing, normality assessment, correlation analyses, and multiple regression. The mean academic self-confidence score was 88.66, with a Cronbach's alpha of 0.88. Due to non-normality in some variables, Spearman's rank correlation was used as the primary analysis. Results showed no significant relationship between total academic self-confidence and either grade point average or piano score. While grade point average was significantly associated with academic self-efficacy belief and academic motivation, the low reliability of the academic motivation sub-dimension suggests caution in interpretation. Piano scores were not significantly related to self-confidence or its sub-dimensions. Although the regression model was significant, grade point average and piano score did not independently predict academic self-confidence. These findings suggest that academic self-confidence is not strongly explained by achievement grades in this sample. Future research should consider performance-specific self-efficacy, practice strategies, and performance anxiety when examining piano achievement.

Keywords: academic self-confidence, academic achievement, piano education, music students, self-efficacy

Giriş

Akademik başarı, yükseköğretim düzeyinde yalnızca bilişsel yeterlikler veya ölçülebilir ders çıktıları ile sınırlı değildir. Aynı zamanda, öğrencinin kendine ilişkin algıları, öğrenme sürecine katılımı ve öğrenme görevleriyle kurduğu ilişki de dikkate alınmaktadır. Bu nedenle, akademik başarı ile öz inançlar arasındaki ilişki, eğitim araştırmalarında önemli bir inceleme alanı olarak öne çıkmaktadır.

Akademik öz güven kavramı, öz yeterlik ile yakından ilişkili olmakla birlikte, bu iki kavram özdeş değildir. Öz yeterlik, bireyin belirli bir görevi belirli bir bağlamda yerine getirebilme kapasitesine ilişkin yargısını ifade eden, daha görev-özgü bir yapıdır (Bandura, 1997, s. 3). Akademik öz güven ise, öğrencinin akademik görevleri yerine getirebileceğine dair inancının yanı sıra, akademik çevrede kendisini nasıl konumlandığı, sosyal kabulü ve akademik itibar algısını da kapsayan daha geniş bir öz değerlendirme alanı olarak tanımlanır (Bong ve Skaalvik, 2003, s. 1). Bu yapının öğrenmeye yönelik motivasyonla ilişkilendirilmesi, öğrencinin öğrenme sürecine neden ve nasıl katıldığını açıklayan güdülenme boyutuyla bağlantılıdır (Ryan ve Deci, 2020, s. 2-3). Kalkan ve arkadaşları tarafından geliştirilen Akademik Öz Güven Ölçeği, akademik öz yeterlik inancı, sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve sosyal doyum olmak üzere beş boyutlu bir yapı sunar (Kalkan vd., 2020, s. 319).

Müzik eğitimi bağlamında, başarı ile öz inanç arasındaki ilişki daha özgül bir biçimde gözlemlenmektedir. Müzik öğrencileri yalnızca kuramsal bilgiye dayalı ölçümlerle değil, aynı zamanda performans, motor koordinasyon, yorumlama, sahne kontrolü ve düzenli bireysel çalışma gibi çok boyutlu süreçlerle değerlendirilmektedir. Bu çerçevede,

piyano eğitimi özel bir öneme sahiptir. Piyano dersi, öğrencinin teknik becerisi, müzikal yorum gücü, planlı çalışma alışkanlığı ve sınav veya performans anındaki psikolojik dayanıklılığı ile yakından ilişkilidir (Eğilmez, 2015, s. 2559). Bu nedenle, öğrencinin akademik ve performatif açıdan kendini nasıl değerlendirdiği, piyano başarısıyla ilişkili olabilecek değişkenlerden biri olarak değerlendirilebilir (Kurtuldu, 2017, s. 75).

Alanyazında, piyano başarısı ile öz yeterlik, motivasyon, çalışma stratejileri ve performans kaygısı arasındaki ilişkiyi inceleyen çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Ancak, genel akademik öz güven ile hem genel akademik başarıyı hem de piyano başarısını aynı modelde ele alan araştırmalar sınırlıdır. Bu çalışma, söz konusu boşluğu müzik bölümü öğrencileri örnekleminde incelemeyi ve genel akademik öz güven ile performansa özgü başarı göstergelerinin aynı düzlemde değerlendirilip değerlendirilemeyeceğini tartışmayı amaçlamaktadır.

Problem Durumu

Müzik bölümü öğrencileri, lisans eğitimleri süresince hem müzik teorisi hem de performansa dayalı yoğun bir eğitim almaktadır (Kaynak Akçaoğlu, 2021, s. 99). Bu yapı, teorik ders başarıları ile bireysel performans dersleri başarıları arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir (Gençel Ataman, 2013, s. 467). Piyano eğitimi, bu ikili yapının en belirgin olduğu derslerden biri olarak öne çıkmaktadır. Piyano dersi, bilişsel kavrayışın yanı sıra teknik yeterlik, planlı tekrar, performans disiplini ve öz denetim gerektirmektedir (Eğilmez, 2015, s. 2559). Dolayısıyla, öğrencilerin akademik ve performatif açıdan kendilerini değerlendirme biçimleri, piyano başarısıyla ilişkili olabilecek değişkenlerden biri olarak değerlendirilmektedir (Kurtuldu, 2017, s. 75).

Son dönemde yapılan araştırmalarda, piyano performansı öz yeterliği ile bilişsel esneklik arasındaki ilişki incelenmektedir (Bodur ve Çoraklı Kahraman, 2025, s. 147). Benzer şekilde, kişilik özellikleri ile çalgı öz yeterlik durumları arasındaki ilişkinin araştırılması, alan yazının genel akademik öz güven yerine daha özgül yapılara odaklandığını göstermektedir (Bölek ve Coşkun Şentürk, 2024, s. 421). Piyano dersine yönelik öz yeterliğin düşünme stilleriyle birlikte ele alınması, piyano başarısının çok boyutlu bir açıklama gerektirdiğini ortaya koymaktadır (Özer, 2020, s. 243). Ayrıca, piyano ile eşlik alanına ilişkin yeterlik algılarının incelenmesi, piyano alanındaki yeterlik tartışmalarının çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir (Uğurluol ve Onuray Eğilmez, 2023, s. 313).

Buna rağmen, müzik bölümü öğrencilerinde genel akademik öz güvenin hem genel not ortalaması hem de piyano dersi başarısı ile aynı araştırma modelinde nasıl ilişkilendiğini gösteren çalışma sayısı sınırlıdır. Ayrıca, test puanlarının anlamı ve yorumlanabilirliği, kullanılan örneklem ve kullanım amacıyla birlikte değerlendirilmesi gereken bir geçerlik sorunudur (American Educational Research Association [AERA] vd., 2014, s. 11). Farklı yaş ve öğrenci gruplarında ölçme aracının aynı yapıyı aynı biçimde ölçüp ölçmediği ise ölçme değişmezliği açısından ayrıca ele alınmalıdır (Putnick ve Bornstein, 2016, s.71). Özellikle bu çalışmada kullanılan Akademik Öz Güven Ölçeğinin ortaokul öğrencileri

Bu doğrultuda araştırmanın temel problemi şu şekilde belirlenmiştir: Piyano eğitimi alan müzik bölümü öğrencilerinin akademik öz güven düzeyleri ile genel not ortalamaları ve piyano dersi notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

1. Piyano eğitimi alan müzik bölümü öğrencilerinin akademik öz güven toplam puanı ve alt boyut puanları nasıldır?
2. Akademik öz güven toplam puanı ve alt boyutları ile genel not ortalaması arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Akademik öz güven toplam puanı ve alt boyutları ile piyano dersi notu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Genel not ortalaması ve piyano dersi notu, akademik öz güven toplam puanını anlamlı biçimde yordamakta mıdır?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, piyano eğitimi alan müzik bölümü öğrencilerinin akademik öz güven düzeyleri ile akademik başarı göstergeleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmada, öğrencilerin Akademik Öz Güven Ölçeğinden elde edilen toplam ve alt boyut puanları betimlenmiş, akademik öz güven toplam puanı ve alt boyutları ile genel not ortalamaları ve piyano dersi notları arasındaki ilişkiler analiz edilmiştir. Ayrıca, genel not ortalaması ile piyano dersi notunun akademik öz güven toplam puanını yordama düzeyi değerlendirilmiştir. Araştırmanın kesitsel ve ilişkisel yapısı nedeniyle bulgular, nedensel bir etki olarak değil, ilişki ve sınırlı yordama düzeyi kapsamında yorumlanmıştır.

Araştırma, eğitsel, kuramsal ve uygulamalı açılardan önem taşımaktadır. Müzik eğitimi öğrencilerinde akademik güdülenme ile akademik öz yeterlik arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu gösteren bulgular, akademik öz güvenin başarı süreçleriyle birlikte değerlendirilmesinin eğitsel açıdan önemli olduğunu ortaya koymaktadır (Şeker, 2017, s. 1473). Ayrıca, müzik öğretmeni adaylarında akademik öz yeterlik ile akademik not ortalaması arasında olumlu bir ilişki bulunması, başarı ile öz inanç arasındaki ilişkinin müzik eğitimi bağlamında incelenmesini gerekli kılmaktadır (Yağcı ve Aksoy, 2015, s. 99).

Eğitsel açıdan, bu çalışma müzik bölümü öğrencilerinin başarılarının yalnızca notlar üzerinden değil, aynı zamanda öz güven ve öz yeterlik odaklı bir çerçevede değerlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Kuramsal olarak, genel akademik öz güven ile alan başarısına özgü performans çıktılarının ne ölçüde ayrıştığını ortaya koymaktadır. Uygulamalı olarak ise, piyano eğitimi süreçlerinde öğrenci başarısını artırmak için öncelikli olarak dikkate alınması gereken psikoeğitsel boyutlara ilişkin veri sunmaktadır.

Bu araştırmanın bulguları, yalnızca piyano eğitimi alan 71 müzik bölümü öğrencisinden ve tek bir kurumdan elde edilen verilerle sınırlıdır. Araştırmanın kapsamı, mevcut veri setindeki genel not ortalaması, piyano dersi notu ve Akademik Öz Güven Ölçeği puanları ile belirlenmiştir. Kesitsel araştırma tasarımı nedeniyle nedensel ilişkilere dair yorum yapılamaz. Ölçeğin ortaokul öğrencileri için geliştirilmiş olması, üniversite örnekleminde özellikle alt boyut yorumlarının dikkatli yapılmasını gerektirir. Bazı alt boyutlarda iç tutarlılık katsayılarının düşük olması, alt boyut temelli çıkarımların gücünü azaltır. Veri setinde etkili gözlem bulunması ve örneklem büyüklüğünün sınırlı olması, özellikle regresyon bulgularının genellenebilirliğini kısıtlamaktadır.

Kuramsal Çerçeve

Akademik başarı, yükseköğretim düzeyinde yalnızca bilişsel yeterlikler veya ölçülebilir ders çıktıları ile sınırlı bir sonuç olarak değerlendirilemez. Üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını inceleyen araştırmalar, başarı ile öz düzenleme, çalışma stratejileri ve öğrenmeye yönelik çeşitli psikolojik değişkenler arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir (Richardson vd., 2012, s. 353). Akademik öz yeterlik ile akademik performans arasındaki ilişki de yükseköğretim düzeyinde sıkça vurgulanan bir araştırma alanıdır (Honicke ve Broadbent, 2016, s. 63). Bununla birlikte, bu ilişkilerin gücü ve yönü başarı göstergesine, ölçme aracına, öğrenme bağlamına ve öğrencinin önceki başarı deneyimlerine göre değişiklik gösterebilmektedir. Dolayısıyla, akademik başarı yalnızca sonuca odaklanan dar bir gösterge olarak değil, öğrencinin öğrenme sürecine katılımını ve kendisine ilişkin değerlendirmelerini de içeren kapsamlı bir yapı olarak ele alınmalıdır.

Araştırmanın temel kuramsal dayanaklarından biri öz yeterlik kavramıdır. Sosyal bilişsel kuram çerçevesinde öz yeterlik, bireyin belirli bir görevi yerine getirmek için gerekli davranışları düzenleme ve yürütme kapasitesine ilişkin yargısını ifade etmektedir (Bandura, 1977, s. 193). Bandura'nın sonraki çalışmalarında da öz yeterliğin görev ve bağlam özgüllüğü vurgulanmış, ayrıca bu yapının bireyin güçlükler karşısında gösterdiği çaba, süreklilik ve ısrar düzeyiyle ilişkili olduğu belirtilmiştir (Bandura, 1997, s. 3). Bu nedenle, öz yeterlik genel bir kişilik özelliğinden ziyade belirli bir görev alanına ilişkin öz inanç olarak değerlendirilmelidir.

Bununla birlikte, bu çalışmada ele alınan yapı yalnızca dar anlamda öz yeterlik ile sınırlı değildir. Araştırmanın merkezinde yer alan akademik öz güven, öğrencinin belirli akademik görevleri yerine getirebileceğine ilişkin inancının ötesinde, akademik çevre içinde kendisini nasıl algıladığını da kapsayan daha geniş bir değerlendirme alanını ifade etmektedir. Kalkan ve arkadaşları tarafından geliştirilen Akademik Öz Güven Ölçeği, bu yapıyı akademik öz yeterlik inancı, sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve sosyal doyum olmak üzere beş alt boyut üzerinden tanımlamaktadır (Kalkan vd., 2020, s.334). Dolayısıyla, akademik öz güven yalnızca bireysel akademik kapasiteye ilişkin

Piyano Eğitimi Alan Müzik Bölümü Öğrencilerinin Akademik Öz Güvenleri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
yargıları değil, aynı zamanda öğrencinin akademik ortam içindeki konumlanışını da yansıtan çok bileşenli bir yapı olarak ele alınmalıdır.

Akademik öz güven ile akademik öz yeterlik kavramlarının birbirine yakın olmakla birlikte aynı anlama gelmemesi, bu araştırmanın kuramsal eksenini açısından önemlidir. Akademik öz yeterlik, daha çok belirli akademik görevleri yerine getirmeye ilişkin inancı ifade ederken, akademik öz güven öğrencinin akademik çevrede kendisini yeterli ve kabul gören bir birey olarak nasıl algıladığını da kapsayan daha geniş bir değerlendirme alanına işaret etmektedir (Bong ve Skaalvik, 2003, s. 1). Kalkan ve arkadaşlarının ölçek yapısında sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve sosyal doyum boyutlarının yer alması da bu geniş kapsamı ortaya koymaktadır (Kalkan vd., 2020, s. 334). Bu nedenle, araştırmada başarı ile ilişkilendirilen yapının yalnızca görev temelli bir öz yeterlik değil, daha geniş bir akademik öz değerlendirme alanı olduğu kabul edilmektedir.

Akademik motivasyon da bu ayrım içinde özgün bir konuma sahiptir. Öz yeterlik, öğrencinin akademik bir görevi yapabilme inancını ifade ederken, motivasyon öğrencinin öğrenme sürecine neden ve nasıl yöneldiğine ilişkin bir yapıdır. Öz belirleme kuramı çerçevesinde, içsel motivasyon ve özerk biçimde içselleştirilmiş dışsal motivasyonun öğrenme sürecine katılım, süreklilik ve olumlu akademik çıktılarla ilişkili olduğu belirtilmektedir (Ryan ve Deci, 2020, s. 1, 4). Bu nedenle, akademik motivasyon alt boyutu akademik öz yeterliğin eş anlamlısı olarak değil, akademik öz güvenin güdülenme bileşeni olarak değerlendirilmelidir.

Müzik eğitimi bağlamında, bu kuramsal ayrım daha belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır. Müzik bölümü öğrencilerinin başarıları yalnızca kuramsal derslerdeki başarı ile sınırlı değildir. Bu öğrenciler aynı zamanda performans, motor koordinasyon, teknik beceri, düzenli tekrar, yorumlama ve sahne denetimi gibi çok katmanlı süreçler kapsamında değerlendirilmektedir (McPherson ve McCormick, 2006, s. 325). Dolayısıyla, müzik eğitimi alan öğrencilerde genel akademik başarı ile performansa dayalı alan başarısının aynı psikolojik değişkenlerle eşit düzeyde açıklanamayacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

Piyano eğitimi, çok katmanlı yapının en belirgin şekilde gözlemlendiği alanlardan biridir. Piyano dersi, bilişsel kavrayışın yanı sıra teknik yeterlik, planlı tekrar, performans disiplini ve öz denetim gerektirmektedir (Eğilmez, 2015, s. 2559). Ayrıca, piyano dersindeki başarı ile öz yeterlik algısı arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu gösteren bulgular, bu dersin yalnızca genel akademik yeterlikle değil, performansa ilişkin öz inançlarla da birlikte değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir (Kurtuldu, 2017, s. 75). Bu nedenle, piyano dersi notu araştırmada yalnızca bir ders notu olarak değil, alana özgü performans başarısını temsil eden bir gösterge olarak ele alınmaktadır.

Müzik eğitimi alanında, performansa ilişkin öz inançların genel akademik öz güvenle aynı düzlemde değerlendirilemeyeceğini gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Müzik öğretmeni adaylarına yönelik geliştirilen piyano

performansı öz yeterlik ölçeğinde teknik düzey algısı, sahne kaygısı algısı ve performans düzeyi algısı olmak üzere üç boyutlu bir yapı önerilmiştir (Gün ve Yıldız, 2014, s. 1053). Müzik performansı öz yeterliği üzerine yapılan güncel meta-analiz de öz yeterliğin müzik performansında önemli bir değişken olduğunu, ancak etki büyüklüklerinin bağlama ve ölçüm biçimine göre değişebildiğini göstermektedir (Zelenak, 2024, s. 649). Bu bulgular, performansa ilişkin öz inançların genel akademik öz güvenden farklı olarak doğrudan icra süreci, teknik yeterlik, sahne koşulları ve performans kaygısı ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano performansı öz yeterlik düzeylerini inceleyen çalışmalar, değerlendirmeyi genel akademik öz güven üzerinden değil, doğrudan performansa özgü öz inanç yapısı üzerinden gerçekleştirmektedir (Babacan ve Babacan, 2017, s. 1300). Müzik performans kaygısı ile piyano performans öz yeterliği arasındaki ilişkiler, piyano başarısının yalnızca genel akademik değişkenlerle açıklanamayacağını göstermektedir (Jelen, 2017, s. 3399). Performans öz yeterliğinin sosyal destekle birlikte ele alınması, bu yapının performans bağlamındaki sosyal ve duyuşsal bileşenlerle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır (Zarza-Alzugaray vd., 2020, s. 7-8). Piyano eğitiminde öğrenme stratejileri ile performans öz yeterliği ve performans başarısı arasındaki ilişkilerin incelenmesi ise başarıyı açıklamada çalışma sürecinin niteliğinin de dikkate alınması gerektiğini göstermektedir (Kandemir ve Yokuş, 2023, s. 455). Ayrıca, müzik performans öz yeterlik ölçeğinin Türkçe geçerlik çalışması, bu yapının lisans düzeyi müzik öğrencileri için ayrı bir ölçme alanı olarak ele alınabileceğini göstermektedir (Börekci vd., 2024, s. 348).

Araştırmanın kuramsal çerçevesi, söz konusu ayrım üzerine inşa edilmiştir. Çalışmada akademik öz güven, öğrencinin akademik çevre içindeki genel öz değerlendirme alanını temsil eden üst bir yapı olarak ele alınmaktadır. Genel not ortalaması, bu yapının genel akademik başarı ile ilişkisini gösteren bir gösterge niteliği taşımaktadır. Piyano dersi notu ise alana özgü performans başarısını temsil etmekte ve akademik öz güvenin performansa dayalı bir başarı göstergesi ile ilişkisini inceleme olanağı sunmaktadır.

Kuramsal olarak bu yaklaşım, genel not ortalaması ile akademik öz güven arasında daha doğrudan ilişkiler bulunabileceğini, piyano dersi notu ile akademik öz güven arasındaki ilişkinin ise performansa özgü değişkenlerin etkisiyle daha sınırlı veya dolaylı biçimde ortaya çıkabileceğini öngörmektedir. Ayrıca, ölçeğin toplam puanının akademik öz yeterliğin yanında sosyal ve motivasyonel bileşenler de içermesi, başarı göstergeleriyle kurulacak ilişkinin güçlü ve doğrusal olmasını zorunlu kılmamaktadır. Bu araştırma, bu olasılığı akademik öz güven toplam puanı ve alt boyutları üzerinden inceleyerek, müzik bölümü öğrencilerinde genel akademik öz güven ile akademik başarı göstergeleri arasındaki ilişkinin yapısını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma çerçevesinde ilişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın temel amacı, değişkenler arasındaki ilişkilerin düzeyini belirlemek ve başarı göstergelerinin akademik öz güven üzerindeki açıklayıcı gücünü incelemektir. Bu nedenle seçilen araştırma deseni, araştırma problemini ele almak için uygundur. Müzik eğitimi alanında öz yeterlik, motivasyon ve başarı arasındaki ilişkileri inceleyen önceki çalışmalarda da ilişkisel desenler kullanılmıştır (Eğilmez ve Engür, 2017, s. 157). Ayrıca müzik eğitiminde değişkenler arası ilişkileri ele alan nicel çalışmalarda korelasyon temelli analizlerden yararlanılmıştır (Yağcı ve Aksoy, 2015, s. 93).

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu, Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde piyano eğitimi alan 71 öğrenci oluşturmuştur. Ulaşılabilen tüm veriler analize dâhil edilmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler genel not ortalamaları, piyano dersi notları ve Akademik Öz Güven Ölçeği'ne verdikleri yanıtlardan oluşmaktadır. Araştırmada mevcut veri seti kullanıldığı için çalışma grubu yaklaşımı benimsenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, Kalkan, Bakioğlu ve Toprak tarafından geliştirilen 25 maddelik Akademik Öz Güven Ölçeği ile toplanmıştır. Bu ölçek, 5'li Likert tipindedir ve toplam puanlar 25 ile 125 arasında değişmektedir (Kalkan vd., 2020, s. 329). Ölçeğin yapı geçerliği, özgün geliştirme çalışmasında açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleriyle sağlanmış ve beş boyutlu bir yapıya sahip olduğu doğrulanmıştır (Kalkan vd., 2020, s. 334). Boyutlar; akademik öz yeterlik inancı, sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve sosyal doyum olarak belirlenmiştir. Ölçeğin toplam iç tutarlılık katsayısı .92 olarak raporlanmıştır (Kalkan vd., 2020, s. 335). Geliştirme sürecinde, taslak formda yer alan ters maddeler ölçekten çıkarılmıştır (Kalkan vd., 2020, s. 329). Ancak, ölçeğin özgün geliştirme çalışmasının ortaokul öğrencileriyle yürütülmüş olması nedeniyle, bu çalışmada elde edilen sonuçlar üniversite öğrencileri bağlamında ek geçerlik kanıtı sunmayan ilişkisel bulgular olarak değerlendirilmiştir. Test puanlarının anlamı ve yorumlanabilirliği, kullanıldığı örneklem ve kullanım amacıyla birlikte ele alınması gereken bir geçerlik sorunudur (AERA vd., 2014, s. 11). Bu nedenle, ölçeğin farklı yaş ve öğrenci gruplarında aynı yapıyı ölçüp ölçmediği ayrıca sınanmalı ve özellikle alt boyut bulguları temkinli biçimde yorumlanmalıdır (Putnick ve Bornstein, 2016, s. 71).

Akademik başarı göstergesi olarak öğrencilerin genel not ortalamaları ve piyano dersi notları kullanılmıştır. Veriler, katılımcıların kodlanmış kimliklerle temsil edildiği bir CSV dosyasında düzenlenmiştir. Veri setinde doğrudan kimlik belirleyici bilgi bulunmadığı için tüm analizler anonimleştirilmiş kayıtlar üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Veri seti analiz öncesinde incelenmiş, eksik değer bulunmadığı, ölçek maddelerinin 1 ile 5 aralığında yer aldığı ve alt boyut puanları ile toplam puanın madde toplamlarıyla uyumlu olduğu saptanmıştır. Veri analizinde öncelikle betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Ölçeğin örneklem içindeki iç tutarlılığı Cronbach alfa katsayısı ile değerlendirilmiş ve toplam ölçek için alfa katsayısı 0,88 olarak bulunmuştur. Alt boyutlarda alfa katsayılarının 0,40 ile 0,84 arasında değişmesi nedeniyle, alt boyutlara ilişkin yorumlar sınırlı tutulmuştur. Alfa katsayısının popülasyona, madde sayısına ve ölçeğin iç yapısına duyarlı olması, iç tutarlılık sonuçlarının örneklem bağlamında değerlendirilmesini gerektirmektedir (Dunn vd., 2014, s. 399). Düşük alt boyut alfa değerleri, ilgili alt boyut sonuçlarının kanıtlayıcı değil, keşfedici nitelikte ele alınmasını gerektirmiştir (McNeish, 2018, s. 412). Normallik varsayımını test etmek için Shapiro-Wilk testi uygulanmıştır. Shapiro-Wilk testi sonucunda genel not ortalaması ($p = 0,024$), piyano notu ($p < 0,001$), akademik öz güven toplam puanı ($p = 0,005$), akademik öz yeterlik inancı ($p = 0,008$) ve akademik motivasyon ($p = 0,009$) değişkenlerinin normal dağılım varsayımını karşılamadığı belirlenmiştir. Sosyal yeterlik ($p = 0,051$), akademik itibar ($p = 0,116$) ve sosyal doyum ($p = 0,061$) değişkenlerinde ise normallikten anlamlı bir sapma tespit edilmemiştir. Bu nedenle, korelasyon analizlerinde normal dağılım varsayımı gerektirmeyen Spearman sıra farkları korelasyonu temel yöntem olarak kullanılmış, Pearson korelasyonu ise karşılaştırmalı ve tamamlayıcı bilgi olarak sunulmuştur (Akoglu, 2018, s. 91). Son olarak, genel not ortalaması ile piyano notunun toplam akademik öz güven puanını ne ölçüde yordadığını incelemek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Regresyon bulguları, örneklem büyüklüğünün sınırlı olması ve etkili gözleme duyarlılığı nedeniyle keşfedici ve tamamlayıcı sonuçlar olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik Onayı

Bu araştırma, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 10.03.2024 tarihli ve 3/35 sayılı karar ile onaylanmıştır. Araştırma sürecinde katılımcı verileri anonimleştirilmiş, doğrudan kimlik belirleyici bilgilere yer verilmemiş ve veriler yalnızca bilimsel araştırma amacıyla kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 1.

Araştırma değişkenlerine ilişkin betimsel istatistikler

Değişken	n	Ort.	SS	Min	Maks
Genel not ortalaması	71	2,67	0,65	0,94	3,63
Piyano notu	71	77,02	18,69	15,00	100,00
Akademik öz güven toplam	71	88,66	13,62	39,00	122,00
Akademik öz yeterlik inancı	71	29,97	5,38	11,00	40,00

Sosyal yeterlik	71	17,94	4,43	6,00	25,00
Akademik itibar	71	13,04	2,97	4,00	20,00
Akademik motivasyon	71	16,11	2,24	10,00	20,00
Sosyal doyum	71	11,59	3,46	4,00	20,00

Tablo 1’de görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik öz güven toplam puan ortalamasının 88,66 olduğu belirlenmiştir. Bu değer, ölçeğin 25 ile 125 arasında değişen toplam puan aralığı göz önünde bulundurulduğunda, orta düzeyin üzerinde bir akademik öz güven düzeyine işaret etmektedir. Alt boyutlar madde başına ortalama açısından incelendiğinde, en yüksek ortalamanın akademik motivasyon boyutunda, en düşük ortalamanın ise sosyal doyum boyutunda olduğu görülmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin akademik sorumluluk ve çalışma davranışlarına ilişkin algılarının sosyal doyum algılarına kıyasla daha olumlu olduğunu göstermektedir. Değişkenlerin minimum ve maksimum değerleri birlikte değerlendirildiğinde, özellikle piyano notu ve akademik öz güven toplam puanı açısından örnekleme belirgin bir dağılım olduğu tespit edilmiştir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 2.

Akademik öz güven toplam puanı ve alt boyutları ile genel not ortalaması arasındaki korelasyonlar

Değişken	Pearson r	p	Spearman rho	p
Akademik öz güven toplam	0,308	0,009	0,152	0,205
Akademik öz yeterlik inancı	0,404	< 0,001	0,270	0,023
Sosyal yeterlik	0,061	0,616	0,009	0,942
Akademik itibar	0,221	0,064	0,138	0,253
Akademik motivasyon	0,360	0,002	0,343	0,003
Sosyal doyum	0,082	0,496	0,004	0,971

Tablo 2’de görüldüğü gibi, akademik öz güven toplam puanı ile genel not ortalaması arasında Spearman korelasyonuna göre anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir. Buna karşılık genel not ortalaması ile akademik öz yeterlik inancı arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki; genel not ortalaması ile akademik motivasyon arasında ise düşük ile orta düzey arasında, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Genel not ortalaması ile sosyal yeterlik, akademik itibar ve sosyal doyum alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 3.

Akademik öz güven toplam puanı ve alt boyutları ile piyano dersi notu arasındaki korelasyonlar

Değişken	Pearson r	p	Spearman rho	p
----------	-----------	---	--------------	---

Akademik öz güven toplam	0,244	0,041	0,167	0,164
Akademik öz yeterlik inancı	0,281	0,018	0,213	0,075
Sosyal yeterlik	0,086	0,476	0,071	0,558
Akademik itibar	0,113	0,349	0,083	0,492
Akademik motivasyon	0,257	0,031	0,202	0,092
Sosyal doyum	0,149	0,214	0,059	0,627

Tablo 3'te görüldüğü gibi, piyano dersi notu ile akademik öz güven toplam puanı arasında Spearman korelasyonuna göre anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde, piyano dersi notu ile akademik öz yeterlik inancı, sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve sosyal doyum alt boyutları arasında da anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Bu sonuç, piyano başarısının genel akademik öz güven ve onun alt boyutlarıyla doğrudan açıklanamadığını göstermektedir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.

Akademik öz güven toplam puanının yordanmasına ilişkin çoklu regresyon sonuçları

Yordayıcı	B	t	p
Sabit	70,36	9,76	< 0,001
Genel not ortalaması	5,61	1,67	0,099
Piyano notu	0,04	0,38	0,709

Tablo 4'te görüldüğü gibi, genel not ortalaması ve piyano dersi notunun akademik öz güven toplam puanını yordama düzeyini belirlemek amacıyla yapılan çoklu regresyon analizinde genel modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir, $F(2, 68) = 3,63$, $p = 0,032$. Model, akademik öz güven toplam puanındaki varyansın yaklaşık %9,7'sini açıklamaktadır, $R^2 = 0,097$, düzeltilmiş $R^2 = 0,070$. Ancak yordayıcı değişkenler ayrı ayrı incelendiğinde, genel not ortalaması ve piyano dersi notunun bağımsız katkılarının anlamlı olmadığı görülmektedir.

Sonuç

Birinci alt problem kapsamında, piyano eğitimi alan müzik bölümü öğrencilerinin akademik öz güven toplam puanlarının orta düzeyin üzerinde olduğu saptanmıştır. Akademik Öz Güven Ölçeği'nden elde edilen ortalama toplam puan 88,66'dır. Ölçeğin 25 ile 125 arasında değişen puan aralığı göz önünde bulundurulduğunda, bu sonuç öğrencilerin genel akademik öz güven düzeylerinin olumlu olduğunu göstermektedir. Alt boyutlar madde başına ortalama açısından incelendiğinde, en yüksek ortalamanın akademik motivasyon boyutunda, en düşük ortalamanın ise sosyal doyum boyutunda olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, öğrencilerin akademik sorumluluk ve çalışma davranışlarına ilişkin algılarının sosyal doyum algılarına kıyasla daha olumlu olduğunu ortaya koymaktadır.

İkinci alt problem kapsamında, akademik öz güven toplam puanı ile genel not ortalaması arasında Spearman korelasyonuna göre anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bununla birlikte, genel not ortalaması ile akademik öz yeterlik inancı arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca, genel not ortalaması ile akademik motivasyon arasında da düşük ile orta düzey arasında, pozitif ve anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. Ancak, akademik motivasyon alt boyutunun düşük iç tutarlılık göstermesi nedeniyle bu bulgu kesin bir ilişki kanıtı olarak değil, dikkatle değerlendirilmesi gereken sınırlı bir bulgu olarak değerlendirilmelidir. Genel not ortalaması ile sosyal yeterlik, akademik itibar ve sosyal doyum alt boyutları arasında ise anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

Üçüncü alt problem kapsamında, piyano dersi notu ile akademik öz güven toplam puanı arasında Spearman korelasyonuna göre anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Benzer şekilde, piyano dersi notu ile akademik öz yeterlik inancı, sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve sosyal doyum alt boyutları arasında da anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Bu bulgu, piyano başarısının genel akademik öz güven ve alt boyutlarıyla doğrudan ilişkili olmadığını göstermektedir. Piyano başarısının performansa özgü öz yeterlik, çalışma stratejileri, teknik yeterlik, performans kaygısı ve sosyal destek gibi daha bağlamsal değişkenlerle birlikte ele alınması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Dördüncü alt problem kapsamında, genel not ortalaması ve piyano dersi notunun birlikte akademik öz güven toplam puanını sınırlı düzeyde açıkladığı belirlenmiştir. Çoklu regresyon modeli genel olarak anlamlı bulunmuştur: $F(2, 68) = 3,63$, $p = 0,032$, $R^2 = 0,097$, düzeltilmiş $R^2 = 0,070$. Ancak, yordayıcı değişkenler ayrı ayrı incelendiğinde, genel not ortalaması ve piyano dersi notunun akademik öz güven toplam puanı üzerindeki bağımsız katkıları istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bu bulgu, akademik öz güvenin yalnızca başarı notlarıyla açıklanamayacak çok boyutlu bir psiko-eğitsel yapı olduğunu göstermektedir.

Tartışma

Araştırmanın betimsel bulguları, piyano eğitimi alan müzik bölümü öğrencilerinin akademik öz güven toplam puanlarının orta düzeyin üzerinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, öğrencilerin akademik görevleri yerine getirme, akademik çevrede kendilerini yeterli görme ve öğrenme sürecine yönelik olumlu algılar geliştirme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Ancak kullanılan ölçeğin toplam puanı, yalnızca akademik öz yeterlik inancını değil, sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve sosyal doyum gibi farklı bileşenleri de kapsamaktadır. Kalkan, Bakioğlu ve Toprak tarafından geliştirilen Akademik Öz Güven Ölçeğinin beş boyutlu yapısı, akademik öz güvenin yalnızca akademik öz yeterlikten daha geniş bir değerlendirme alanına sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Kalkan vd., 2020, s. 334). Bu nedenle toplam puanın başarı göstergeleriyle doğrudan ve güçlü bir ilişki göstermemesi, ölçeğin ölçtüğü yapının geniş kapsamı ile birlikte ele alınmalıdır.

Ölçeğin bu çalışmadaki toplam Cronbach alfa katsayısı 0,88 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, toplam ölçek puanı

açısından yüksek bir iç tutarlılığa işaret etmektedir. Ancak, bazı alt boyutlarda güvenirlik katsayılarının düşük olması, özellikle alt boyut temelli bulguların yorumlanmasını sınırlamaktadır. İç tutarlılık katsayılarının madde sayısı, örneklem ve ölçeğin iç yapısına duyarlı olduğu bilinmektedir (Dunn vd., 2014, s. 399). Ayrıca, alfa katsayısının tek başına ölçek niteliğini belirleyen kesin bir ölçüt olarak değerlendirilmemesi gerektiği yönetsel olarak vurgulanmaktadır (McNeish, 2018, s. 412). Bu bağlamda, akademik motivasyon alt boyutuna ilişkin anlamlı korelasyon bulgusu, ölçüm kararlılığı düşük bir alt boyuttan elde edildiği için dikkatle değerlendirilmelidir.

Akademik Öz Güven Ölçeğinin ortaokul öğrencileri üzerinde geliştirilmiş olması, bu çalışmanın yorumlanmasında dikkate alınması gereken önemli bir yönetsel noktadır. Ölçeğin özgün geliştirme çalışması ortaokul örneklemine dayandığı için, üniversite öğrencilerinden elde edilen sonuçlar yeni bir bağlamda ortaya çıkan bulgular olarak değerlendirilmelidir (Kalkan vd., 2020, s. 319). Test puanlarının anlamı, kullanılan örneklem ve kullanım amacıyla birlikte ele alınması gereken bir geçerlik sorunudur (AERA vd., 2014, s. 11). Farklı yaş ve öğrenci gruplarında bir ölçme aracının aynı yapıyı aynı biçimde ölçüp ölçmediğinin sınanması, ölçme değişmezliği açısından önem taşımaktadır (Putnick ve Bornstein, 2016, s. 71). Bu nedenle, bu araştırmada özellikle alt boyutlara dayalı sonuçların, üniversite öğrencileriyle yapılacak ek geçerlik ve güvenirlik çalışmalarıyla desteklenmesi gerekmektedir.

Genel not ortalaması ile akademik öz güven toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaması, akademik öz güven ile akademik başarı arasındaki ilişkinin her durumda güçlü ve doğrusal olmadığını göstermektedir. Yükseköğretim düzeyinde yapılan çalışmalar, akademik öz yeterlik ile akademik performans arasında genel olarak olumlu ilişkiler bulunduğunu ortaya koymaktadır (Honicke ve Broadbent, 2016, s. 63). Ancak, bu ilişkinin gücü; öğrenme stratejileri, önceki başarı, çalışma alışkanlıkları, ölçme aracı ve başarı göstergesinin niteliği gibi değişkenlere göre değişebilmektedir. Bu araştırmada toplam akademik öz güven puanı ile genel not ortalaması arasında anlamlı ilişki bulunmamasına rağmen, akademik öz yeterlik inancı ile genel not ortalaması arasında anlamlı ilişki saptanması dikkat çekicidir. Bu bulgu, başarıyla en doğrudan ilişki göstermesi beklenen bileşenin toplam puandan ziyade akademik öz yeterlik inancı olduğunu göstermektedir.

Genel not ortalaması ile akademik motivasyon arasında anlamlı bir ilişki belirlenmesi, öğrencilerin akademik sorumluluk ve çalışma davranışlarına ilişkin algılarının genel başarıyla ilişkili olabileceğini göstermektedir. Öz belirleme kuramı, içsel motivasyon ve özerk biçimde içselleştirilmiş dışsal motivasyonun öğrenme sürecine katılım, süreklilik ve olumlu akademik çıktılarla ilişkili olduğunu belirtmektedir (Ryan ve Deci, 2020, s. 1, 4). Ancak, bu araştırmada akademik motivasyon alt boyutunun düşük iç tutarlılığa sahip olması, söz konusu ilişkinin güçlü bir kanıt olarak yorumlanmasını engellemektedir. Bu nedenle, akademik motivasyon bulgusu kuramsal açıdan anlamlı görünmekle birlikte, daha güvenilir ölçme araçları ve daha geniş örneklemle yeniden sınanması gereken bir eğilim olarak değerlendirilmelidir.

Piyano dersi notu ile akademik öz güven toplam puanı ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaması, araştırmanın dikkat çekici sonuçlarından biridir. Bu bulgu, piyano başarısının genel akademik öz güvenle doğrudan açıklanamayacağını göstermektedir. Piyano dersi, genel akademik başarıdan farklı olarak teknik beceri, performans disiplini, düzenli tekrar, sahne koşulları ve duyuşsal denetim gibi çok katmanlı süreçler içermektedir (Eğilmez, 2015, s. 2559). Piyano dersi başarısı ile öz yeterlik algısı arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalar, bu alanın performansa özgü öz inanç yapılarıyla değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır (Kurtuldu, 2017, s. 75). Bu nedenle, mevcut çalışmada piyano notunun genel akademik öz güvenle anlamlı ilişki göstermemesi, piyano başarısının öz güvenle ilgisiz olduğu anlamına gelmemektedir. Bu bulgu, daha çok ölçülen öz güven yapısının piyano performansına özgü öz yeterlik alanını doğrudan temsil etmediğini göstermektedir.

Müzik performansı bağlamında öz yeterlik, genel akademik öz güvene kıyasla daha görev-özü bir yapıya sahiptir. Müzik öğretmeni adayları için geliştirilen piyano performansı öz yeterlik ölçeğinde teknik düzey algısı, sahne kaygısı algısı ve performans düzeyi algısı olmak üzere üç boyutlu bir yapı önerilmiştir (Gün ve Yıldız, 2014, s. 1053). Müzik performansı öz yeterliği üzerine yapılan güncel meta-analiz, öz yeterliğin müzik performansında önemli bir değişken olduğunu, ancak etki büyüklüklerinin bağlama ve ölçüm biçimine göre değişebildiğini göstermektedir (Zelenak, 2024, s. 649). Performans öz yeterliğinin sosyal destek ve sahne deneyimi gibi değişkenlerle birlikte ele alınması, bu yapının sosyal ve duyuşsal bileşenlerle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır (Zarza-Alzugaray vd., 2020, s. 7-9). Bu literatür, piyano başarısını açıklamada genel akademik öz güven yerine performansa özgü öz yeterlik, performans kaygısı ve çalışma stratejilerinin daha açıklayıcı olabileceğini göstermektedir.

Regresyon analizinde genel modelin anlamlı bulunmasına rağmen, genel not ortalaması ve piyano notunun bağımsız katkılarının anlamlı olmaması, akademik öz güvenin başarı notlarıyla sınırlı biçimde açıklanabildiğini göstermektedir. Modelin açıkladığı varyansın düşük olması, akademik öz güvenin çok bileşenli yapısıyla uyumludur. Akademik öz güven, öğrencinin yalnızca not düzeyini değil, akademik çevredeki konumunu, sosyal kabulünü, akademik motivasyonunu ve akademik yeterlik algısını da içeren kapsamlı bir yapıdır. Bu nedenle, akademik öz güvenin açıklanmasında başarı notlarının yanında öğrenme stratejileri, öz düzenleme, performans kaygısı, sosyal destek ve çalışma alışkanlıkları gibi değişkenlerin de modele dahil edilmesi gerekmektedir.

Öneriler

Araştırmanın bulguları doğrultusunda, müzik bölümü öğrencilerinin akademik öz güven düzeylerini inceleyen gelecekteki çalışmalarda, üniversite örneklemine uygun ölçme araçlarının kullanılması önerilmektedir. Bu çalışmada kullanılan Akademik Öz Güven Ölçeği, ortaokul öğrencileri için geliştirilmiştir (Kalkan vd., 2020, s. 319). Bu nedenle, ölçeğin üniversite öğrencileri ve özellikle müzik eğitimi alan öğrenciler üzerindeki psikometrik özelliklerinin ayrıca

incelenmesi gerekmektedir. Doğrulayıcı faktör analizi, alt boyutlar arası ayırt edici geçerlik, yakınsak geçerlik ve ölçme değişmezliği gibi ek kanıtların değerlendirilmesi, ölçeğin bu örnekleme daha güvenilir biçimde kullanılmasına katkı sağlayacaktır (AERA vd., 2014, s. 16-17, 27).

Piyano başarısını açıklamaya yönelik araştırmalarda, genel akademik öz güvenin yanı sıra performansa özgü değişkenlerin de modele dahil edilmesi önerilmektedir. Piyano performansı öz yeterliği, müzik performans kaygısı, sahne deneyimi, teknik yeterlik algısı, bireysel çalışma alışkanlıkları, günlük çalışma süresi ve öz düzenlemeli öğrenme stratejileri bu kapsamda değerlendirilebilecek başlıca değişkenlerdir. Piyano performans öz yeterliği ile sınav kaygısı arasındaki ilişkinin gösterilmiş olması, performans başarısının duyuşsal değişkenlerle birlikte ele alınmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır (Piji Küçük ve Durak, 2021, s. 33-34). Ayrıca, piyano eğitiminde öğrenme stratejileri ile performans öz yeterliği ve performans başarısı arasındaki ilişkilerin incelenmesi, çalışma sürecinin niteliğinin başarıyı açıklamada önemli bir unsur olduğunu göstermektedir (Kandemir ve Yokuş, 2023, s. 455).

Gelecek araştırmalarda, Türkçeye uyarlanmış veya Türkiye örnekleminde geliştirilmiş performansa özgü öz yeterlik ölçeklerinin kullanılması önerilmektedir. Müzik performans öz yeterlik ölçeğinin Türkçe geçerlik çalışması, bu yapının lisans düzeyi müzik öğrencileri için ayrı bir ölçme alanı olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir (Börekci vd., 2024, s. 348). Böylece, genel akademik öz güven ile performansa özgü öz yeterlik yapıları arasındaki fark daha açık biçimde incelenebilir. Bu ayrım, özellikle piyano eğitimi gibi performans temelli derslerde başarıyı açıklamak açısından önem taşımaktadır.

Araştırma deseni açısından, kesitsel ve ilişkisel çalışmaların yanı sıra boylamsal ve yarı deneysel çalışmaların da planlanması önerilmektedir. Kesitsel araştırmalar değişkenler arasındaki ilişkiyi göstermede yararlı olmakla birlikte, ilişkinin yönünü ve zaman içindeki değişimini açıklamada sınırlı kalmaktadır. Boylamsal araştırmalar, akademik öz güven, akademik öz yeterlik, motivasyon ve piyano performansı arasındaki ilişkilerin gelişimsel seyrini daha güçlü biçimde ortaya koyabilir. Yarı deneysel çalışmalar ise öz düzenlemeli çalışma, performans kaygısını azaltma, yansıtıcı uygulama ve düzenli çalışma alışkanlığı gibi müdahalelerin piyano başarısı ve performans öz yeterliği üzerindeki etkisini incelemek amacıyla kullanılabilir (Dong ve Gedviliene, 2025, s. 1).

Daha geniş örneklemle gerçekleştirilecek çalışmalarda, regresyon ve benzeri yordayıcı analizlerin daha güçlü biçimde uygulanması önerilmektedir. Bu çalışmada örneklem büyüklüğünün sınırlı olması ve etkili gözlem duyarlılığı, regresyon bulgularının genellenebilirliğini sınırlandırmıştır. Gelecek araştırmalarda, artık dağılımları, etkili gözlemler, değişen varyans testleri ve sağlam standart hatalar gibi tanısız işlemlerin raporlanması, yordayıcı modellerin güvenilirliğini artıracaktır. Böylece, akademik öz güvenin hangi değişkenlerle ve hangi düzeyde açıklandığı daha güçlü istatistiksel kanıtlarla ortaya konabilir.

Etik kurul onayı

Çalışma, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (tarih: 10.03.2024, sayı: 3/35).

Yazarlık katkısı

Çalışmanın tasarımı ve konsepti: ZA,ES; verilerin toplanması: ZA; sonuçların analizi ve yorumlanması: ES; çalışmanın yazımı: ZA, ES. Tüm yazarlar sonuçları gözden geçirmiş ve makalenin son halini onaylamıştır.

Finansman kaynağı

Yazarlar, çalışmanın herhangi bir finansman almadığını beyan etmektedir.

Çıkar çatışması

Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Ethical approval

The study was approved by Kırıkkale University Ethics Committee for Social and Humanities Sciences (date: 10.03.2024, number: 3/35).

Author contribution

Study conception and design ZA,ES; data collection: ZA; analysis and interpretation of results: ES; draft manuscript preparation: ZA,ES. All authors reviewed the results and approved the final version of the article.

Source of funding

The authors declare the study received no funding.

Conflict of interest

The authors declare that there is no conflict of interest.

Kaynaklar

Akoglu, H. (2018). User's guide to correlation coefficients. *Turkish Journal of Emergency Medicine*, 18(3), 91–93. <https://doi.org/10.1016/j.tjem.2018.08.001>

American Educational Research Association, American Psychological Association, ve National Council on Measurement in Education. (2014). *Standards for educational and psychological testing*. American Educational Research Association.

Babacan, E., ve Babacan, M. D. (2017). Öğrencilerin piyano performansı öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 6(32), 1299–1318.

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191–215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.

- Bodur, B., ve Çoraklı Kahraman, E. (2025). Müzik öğretmeni adaylarının piyano performansı öz yeterlikleri ile bilişsel esneklik düzeyleri arasındaki ilişki. *Online Journal of Music Sciences*, 10(1), 135–154. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1521749>
- Bong, M., ve Skaalvik, E. M. (2003). Academic self-concept and self-efficacy: How different are they really? *Educational Psychology Review*, 15(1), 1–40. <https://doi.org/10.1023/A:1021302408382>
- Bölek, A., ve Coşkun Şentürk, G. (2024). Müzik öğretmeni adaylarının beş büyük kişilik özelliklerinin çalgı öz yeterlik durumlarını yordaması. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 421–446. <https://doi.org/10.34056/aujef.1192106>
- Börekci, A., Dalkıran, E., ve Nacakcı, Z. (2024). Translation and validation of music performance self-efficacy scale into Turkish. *International Journal of Music Education*, 42(3), 348–366. <https://doi.org/10.1177/02557614231166757>
- Dong, S., ve Gedviliene, G. (2025). Using self-efficacy and reflection to improve piano learning performance. *Education Sciences*, 15(1), 50. <https://doi.org/10.3390/educsci15010050>
- Dunn, T. J., Baguley, T., ve Brunsten, V. (2014). From alpha to omega: A practical solution to the pervasive problem of internal consistency estimation. *British Journal of Psychology*, 105(3), 399–412. <https://doi.org/10.1111/bjop.12046>
- Eğilmez, H. O. (2015). Pre-service music teachers' piano performance self-efficacy belief inversely related to musical performance anxiety levels. *Educational Research and Reviews*, 10(18), 2558–2567.
- Eğilmez, H. O., ve Engür, D. (2017). An analysis of students' self-efficacy and motivation in piano, based on different variables and the reasons for their failure. *Educational Research and Reviews*, 12(3), 155–163.
- Gençel Ataman, Ö. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının müziksel işitme okuma yazma dersleri başarılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi (Balıkesir Üniversitesi örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(2), 455–471.
- Gün, E., ve Yıldız, G. (2014). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik piyano performansı öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Turkish Studies*, 9(5), 1053–1065. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.6896>
- Honicke, T., ve Broadbent, J. (2016). The influence of academic self-efficacy on academic performance: A systematic review. *Educational Research Review*, 17, 63–84. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2015.11.002>
- Jelen, B. (2017). Müzik öğretmeni adaylarının müzik performans kaygısı ve piyano performans öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *İdil*, 6(39), 3389–3414.
- Kalkan, A., Bakioğlu, F., ve Toprak, Y. (2020). Akademik Özgüven Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(225), 319–342.
- Kandemir, Ö., ve Yokuş, T. (2023). The effect of learning strategies on piano performance self-efficacy levels and performance success. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52(2), 446–470. <https://doi.org/10.14812/cuefd.1265516>
- Kaynak Akçaoğlu, T. (2021). Güzel sanatlar fakültelerinde müzik teorisi ve işitme eğitimi derslerinde öğrencilerin

yaşadıkları sorunlar. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi (UEAD)*, 5(1), 97–111. <https://doi.org/10.32960/uead.888438>

Kurtuldu, M. K. (2017). Piyano öğrencilerinin öz yeterlik düzeyleri ile piyano dersi başarılarının karşılaştırılması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(1), 67–78.

McNeish, D. (2018). Thanks coefficient alpha, we'll take it from here. *Psychological Methods*, 23(3), 412–433. <https://doi.org/10.1037/met0000144>

McPherson, G. E., ve McCormick, J. (2006). Self-efficacy and music performance. *Psychology of Music*, 34(3), 322–336. <https://doi.org/10.1177/0305735606064841>

Özer, B. (2020). Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin düşünme stilleri ve piyano dersine yönelik öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 56, 243–271.

Piji Küçük, D., ve Durak, M. (2021). Relationship between piano performance self-efficacy perceptions and exam anxieties of music teacher candidates. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(33), 10–46. <https://doi.org/10.26466/opus.805691>

Putnick, D. L., ve Bornstein, M. H. (2016). Measurement invariance conventions and reporting: The state of the art and future directions for psychological research. *Developmental Review*, 41, 71–90. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2016.06.004>

Richardson, M., Abraham, C., ve Bond, R. (2012). Psychological correlates of university students' academic performance: A systematic review and meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 138(2), 353–387. <https://doi.org/10.1037/a0026838>

Ryan, R. M., ve Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary Educational Psychology*, 61, 101860. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>

Şeker, S. S. (2017). Müzik eğitimi bölümü öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1465–1484. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.31178-338840>

Uğurluol, G. D., ve Onuray Eğilmez, H. (2023). Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşlik alanında yeterlik algıları. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(44), 311–324. <https://doi.org/10.21550/sosbilder.1142044>

Yağcı, U., ve Aksoy, V. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlikleriyle öğretmenlik öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 84–104. <https://doi.org/10.21764/efd.51467>

Zarza-Alzugaray, F. J., Casanova, O., McPherson, G. E., ve Orejudo, S. (2020). Music self-efficacy for performance: An explanatory model based on social support. *Frontiers in Psychology*, 11, 1249. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01249>

Zelenak, M. S. (2024). Self-efficacy and music performance: A meta-analysis. *Psychology of Music*, 52(6), 649–667. <https://doi.org/10.1080/03017442.2024.2311111>

Extended Abstract

Introduction

This study examines the relationship between academic self-confidence and academic achievement indicators among music department students enrolled in piano instruction. In higher education, academic achievement extends beyond cognitive competence or measurable course outcomes. Students' self-beliefs, motivation, learning engagement, and perceptions of academic standing contribute to a more comprehensive understanding of achievement. In music education, this complexity is heightened, as students are evaluated through both theoretical coursework and performance-based assessments that require technical proficiency, consistent practice, musical interpretation, self-regulation, and psychological resilience during performance. Consequently, piano education represents a distinct domain in which general academic achievement and performance-specific achievement may be shaped by different psychological variables.

The primary objective of this study was to determine whether a significant relationship exists between academic self-confidence and two achievement indicators: grade point average and piano course grade. Additionally, the study aimed to describe students' levels of academic self-confidence, examine the relationships between achievement indicators and the sub-dimensions of academic self-confidence, and assess whether grade point average and piano grade significantly predict total academic self-confidence.

Method

The research utilized a quantitative framework with a correlational survey model. The sample comprised 71 students enrolled in piano instruction at the Department of Music, Faculty of Fine Arts, Kırıkkale University. Data were collected using the 25-item Academic Self-Confidence Scale developed by Kalkan, Bakioğlu, and Toprak (2020). This instrument consists of five sub-dimensions: academic self-efficacy belief, social competence, academic reputation, academic motivation, and social satisfaction. The scale uses a five-point Likert format, with total scores ranging from 25 to 125. Academic achievement indicators included students' grade point averages and piano course grades.

Prior to analysis, the dataset was reviewed and confirmed to contain no missing values. All scale items were within the expected response range of 1 to 5, and sub-dimension and total scores were consistent with item totals. Descriptive statistics, Cronbach's alpha coefficient, the Shapiro-Wilk normality test, Pearson correlation, Spearman rank correlation, and multiple linear regression analyses were conducted. The total Cronbach's alpha coefficient for the scale was 0,88, indicating high internal consistency for the overall score. However, alpha coefficients for the sub-dimensions varied, with some, particularly academic motivation, showing limited internal consistency. As a result, interpretations based on

sub-dimensions were approached with caution. The Shapiro-Wilk test indicated that some variables did not meet the assumption of normality. Therefore, Spearman correlation coefficients were used as the primary basis for interpretation, while Pearson correlations were reported as supplementary findings.

Findings, Discussion and Results

Descriptive findings showed that the mean total academic self-confidence score among students was 88,66. Considering the scale's possible score range, this result indicates that students' academic self-confidence was above the midpoint. Analysis of sub-dimensions based on item averages revealed that academic motivation had the highest mean, while social satisfaction had the lowest. These findings suggest that students' perceptions of academic responsibility and study-related behaviors were more positive than their perceptions of social satisfaction within the academic environment.

Correlation analysis revealed that total academic self-confidence was not significantly associated with grade point average according to Spearman correlation. However, grade point average demonstrated a positive and significant relationship with both academic self-efficacy belief and academic motivation. The association between grade point average and academic self-efficacy belief is theoretically meaningful, as this sub-dimension closely aligns with students' beliefs about their ability to perform academic tasks successfully. In contrast, the significant relationship between grade point average and academic motivation should be interpreted with caution, given the low internal consistency of the academic motivation sub-dimension in this sample.

Findings related to piano achievement were more limited. Spearman correlation results indicated that piano course grades were not significantly associated with total academic self-confidence or any of its sub-dimensions. Although Pearson correlations suggested weak positive relationships between piano grades and certain variables, these associations were not supported by the non-parametric analysis. These results indicate that piano achievement may not be directly explained by general academic self-confidence. Instead, piano achievement may be more closely related to performance-specific self-efficacy, practice strategies, performance anxiety, technical competence, stage experience, and social support within performance contexts.

Multiple linear regression analysis was conducted to assess whether grade point average and piano grade jointly predicted total academic self-confidence. The overall regression model was statistically significant, $F(2, 68) = 3,63$, $p = 0,032$, with $R^2 = 0,097$ and adjusted $R^2 = 0,070$, indicating that these predictors explained approximately 9,7% of the variance in total academic self-confidence. However, when considered individually, neither grade point average nor piano grade made a statistically significant independent contribution to the model. Therefore, the regression results should not be interpreted as strong predictive evidence. These findings suggest that academic self-confidence is a multidimensional psycho-educational construct that cannot be adequately explained by achievement grades alone.

The results of this study indicate that academic self-confidence and academic achievement are not strongly or consistently associated within this sample. The absence of a significant relationship between total academic self-confidence and grade point average suggests that general academic self-confidence encompasses more than academic performance alone. The

observed association between academic self-efficacy belief and grade point average supports the view that belief in one's ability to perform academic tasks is the component most closely linked to achievement. In contrast, the lack of significant relationships between piano grades and academic self-confidence variables implies that general academic self-confidence and piano performance-specific self-efficacy should be considered distinct constructs.

A primary limitation of this study is that the Academic Self-Confidence Scale was originally developed for middle school students. Although the scale can be applied to different populations, its validity and reliability should be re-evaluated for university students. The low internal consistency of certain sub-dimensions further limits the strength of sub-dimension-based interpretations. Additionally, the cross-sectional and correlational design precludes causal inferences. The sample was also limited to 71 students from a single institution.

Future research should utilize measurement instruments developed or validated specifically for university students and music education contexts. Studies examining piano achievement should incorporate variables such as performance-specific self-efficacy, music performance anxiety, daily practice habits, self-regulated learning strategies, and social support into their research models. Longitudinal or quasi-experimental designs may also provide stronger evidence regarding the direction and development of the relationships among academic self-confidence, academic achievement, and performance-based success.